

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
з логопедії та спеціальної психології

спеціальність – 7.01010501 «Корекційна педагогіка (за нозологіями)», спеціалізації
„Логопедія. Спеціальна психологія”
освітньо-кваліфікаційний рівень – **спеціаліст**

Мовленнєва діяльність дитини – норма та мовленнєві вади

1. Логопедія як галузь дефектології – предмет, завдання, понятійно-категоріальний апарат.
2. Загальні відомості про правильну та неправильну звуковимову у дітей.
3. Вікові закономірності розвитку мовлення дитини в нормі.
4. Співставити поняття „порушення мовлення” та „вікова несформованість мовлення”.
5. Види мовленнєвих вад та їх характеристика (за клініко-педагогічною класифікацією).
6. Психологічні особливості дітей з порушеннями мовлення.
7. Загальний огляд порушень мовлення.
8. Вплив порушень мовлення на особистість, структуру психофізичного розвитку в цілому.
9. Основні методологічні принципи виявлення, вивчення, подолання та профілактика мовленнєвих порушень.
10. Критерії педагогічного, психологічного, лінгвістичного та клінічного характеру при вивченні мовленнєвих порушень.
11. Основні поняття логопедії: „норма і патологія мовлення”, „розвиток, недорозвиток”, порушення мовлення, „корекція і компенсація мовленнєвого дефекту”, „корекційно-виховний вплив на дитину-логопата”.
12. Принципи та методи логопедичного впливу.
13. Система спеціальних закладів для дітей з ТВМ.
14. Відбір дітей до спеціальних закладів.
15. Організаційні та нормативно-правові засади логопедичної роботи в закладах освіти компенсуючого типу.

Література:

1. Хрестоматія по логопедии./ Под ред.Л.С. Волковой и В.И. Селиверстова. – М. : Гуманит.изд. центр ВЛАДОС, 1997.-656с./
2. Волкова Л.С. Логопедия.- М.,1998.
3. Филичева Т.Б.,Чевелева.Н.А.,Чиркина Г.В. Основы логопедии.- М.,1989.
4. Эльконин Д. Б. Развитие речи в дошкольном возрасте.- М.,1958.
5. Гаркуша Ю.Ф.Система коррекционных занятий воспитателя в детском саду для детей с нарушением речи. – М., 1992.
6. Ефименкова Л.Н. Формирование речи у дошкольников.- М.,1985.
7. Законодавчі акти України:
 - Закон України про дошкільну освіту,
 - Про реабілітацію інвалідів в Україні,
 - Положення про центральну та республіканську,обласні, Київську та Севастопольську міські, районні (міські)психолого-медико-педагогічні консультації,
 - Про затвердження Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу,
 - Інструкції про ділову документацію в дошкільних закладах,
 - Концепції стандарту спеціальної освіти дітей дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку,
 - Концепція загальномовленнєвої підготовки аномальних дітей до шкільного навчання, нормативні показники та критерії оцінювання мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку

Методика корекційного впливу з подолання порушень звуковимови у дітей

1. Дислалія. Етіологія та механізм дислалії.
2. Класифікація дислалії: функціональна і механічна (органічна). Прості та складні дислалії.
3. Класифікація функціональної дислалії з урахуванням природи порушення, актуального для логопедичного впливу – фонематичного чи фонетичного або їх комбінацій.

4. Комплексна клініко-педагогічна діагностика: збір анамнестичних даних. Оцінка фізичного та неврологічного стану дітей. Будова органів артикуляційного відділу. Вивчення мимічної, артикуляційної та дрібної моторики пальців рук. Вивчення стану звуковимови та фонематичних процесів.
5. Методика корекційної роботи при дислалії.
6. Етапи логопедичного впливу. Завдання кожного етапу роботи.
7. Терміни та тривалість логопедичних занять.
8. Прийоми постановки звуків.
9. Прийоми корекції звуковимови у дітей з механічною дислалією. Анатомічна патологія органів артикуляції – різноманітні порушення зубо-щелепної системи, змикання губ, укорочення під'язичної зв'язки. Характер порушень звуковимови і можливості логопедичного впливу при даній патології.
 - Робота над голосними звуками, та приголосними раннього онтогенезу в системі корекційної роботи при дислалії.
 - Порушення вимови звуків «С»-«С'», «З»-«З'», «Ц» (сигматизм, парасигматизм) та прийоми їх постановки.
 - Порушення вимови звуків «Ш», «Ж», «Ч», «Щ» (сигматизм шиплячих, парасигматизм) та прийоми їх постановки..
 - Порушення вимови звуків «К», «К'», «Г», «Г'», «Х», «Х'» (капацизм, гамацизм, хітізм) та прийоми їх постановки.
 - Порушення вимови звуків «Р», «Р'» (ротацизм, параротацизм) та прийоми їх постановки.
 - Порушення вимови звуків «Л», «Л'» (ламбдацизм, параламбдацизм) та прийоми їх постановки.
 - Порушення вимови твердих та м'яких приголосних звуків (дефект пом'якшення) та прийоми їх постановки.
 - Порушення вимови дзвінких та глухих приголосних звуків.
10. Основні напрямки корекції фонетико – фонематичного недорозвинення мовлення дітей дошкільного віку. Методика корекційної роботи з дітьми із ФФН дошкільного віку.
11. Організація корекційно-навчального процесу в групах для дітей із ФФНМ. Зміст, дидактичне та методичне забезпечення логопедичних занять.
12. Взаємодія спеціалістів в корекційно-навчальному процесі. Профілактична та просвітницька робота логопеда.

Література:

1. Богомолова А.И. Нарушение произношения у детей.— М., 1979.
2. Воспитание и обучение детей с расстройствами речи/ Под ред. С.С. Ляпидевского и В.И. Селиверстова. — М., 1968.
3. Генинг М.Г., Герман Н.А. Воспитание у дошкольников правильной речи. — Чебоксары, 1971.
4. Игры в логопедической работе с детьми/Под ред. В.И. Селиверстова.—М., 1981.
5. Каше Г.А. Исправление недостатков речи у дошкольников. - М., 1971.
6. Основы теории и практики логопедии/Под ред. Р.Е. Левиной.— М., 1968.
7. Расстройства речи у детей и подростков/Под ред. С.С. Ляпидевского. — М., 1969.
8. Рау Е.Ф., Рождественская В.И. Смешение звуков речи у детей. — М., 1972.
9. Рау Е.Ф., Синяк В.А. Логопедия.— М., 1969.
10. Рождественская В.И., Радина Е.И. Воспитание правильной речи у детей дошкольного возраста. — М., 1968.
11. Соколенко Н.И. Дидактический материал по исправлению недостатков произношения у детей. — М., 1978,
12. Филиппова А.Д., Шуравина Н.Д. Говори правильно. — М., 1967.
13. Фомичева М.Ф. Воспитание у детей правильного произношения. — М., 1981.
14. Логопедія. Підручник. За ред. М.К. Шеремет. - К.: Видавничий Дім "Слово", 2010. - 376 с

Методика корекційного впливу з подолання порушень звуковимови у дітей порушеннями голосу

1. Дати характеристику особливостям голосової функції з різних аспектів сили, висоти, тембру, діапазону.
2. Розкрити механізми голосоутворення та значення центрального периферійного відділів мовнорухового аналізатора.

3. Значення слуху в процесі формування голосу.
4. Дати характеристику голосу при різних формах порушення: афонія, дисфонія, фонастенія, ринофонія.
5. Причини порушення голосу: функціональні, органічні.
6. Розкрити вплив органічних порушень голосу на мовленнєвий розвиток дитини.
7. Дати характеристику органічним причинам порушення голосу.
8. Дати характеристику функціональним причинам порушення голосу.
9. Розкрити основні розділи логопедичного обстеження дітей з порушенням голосу.
10. Розкрити зміст комплексного ортофонічного методу .
11. Основні напрямки колекційної роботи над голосом дітей дошкільного віку.
12. Методика корекційної роботи при порушеннях голосу.
 - Етапи корекційної роботи при порушеннях голосу.
 - Відновлення фонації при органічних порушеннях.
 - Відновлення голосу при функціональних порушеннях голосу.
 - Корекція порушень голосу при:
 - 1 - парезах та паралічах глотки;
 - 2 - хронічних ларингітах;
 - 3 - екстирпації гортані;
 - 4 - функціональних порушеннях.
13. Мета психотерапевтичного впливу при корекції голосових порушень.
14. Профілактика порушень голосової функції.

Література:

1. Зеєман М. Расстройства речи в детском возрасте. М.: Просвещение 1970.
2. Ермолаев В.Г., Лебедев Н. Ф., Морозов В.П. Руководство по фонологии. – М. : Просвещение, 1970.
3. Волкова Л.С. Логопедия. - М. : Просвещение, 1989.
4. Хватцев М.Е. Недостатки голоса.
5. Хрестоматия по логопедии./ Под ред.Л.С. Волковой и В.И. Селиверстова. – М. : Гуманит.изд. центр ВЛАДОС, 1997.-656с.
6. Логопедія. Підручник. За ред. М.К. Шеремет. - К.: Видавничий Дім "Слово", 2010. - 376 с

Методика логопедичної роботи з подолання вад звуковимови та голосу у дітей з ринолалією

1. Визначення терміну "Ринолалія". Причини, механізми.
2. Класифікація ринолалії.
3. Відкрита ринолалія. Причини, механізм, симптоматика. Анатомічні порушення в будові артикуляційного відділу, що заважають повній ізоляції ротової порожнини від носової.
4. Закрита ринолалія. Причини, механізм, симптоматика.
5. Мішана ринолалія. Причини, механізм, симптоматика.
6. Мовленнєві та немовленнєві прояви в структурі ринолалії.
7. Вплив вроджених розщеплень на психічний, фізичний та мовленнєвий розвиток дитини.
8. Психологічні особливості дітей з ринолалією.
9. Особливості проявів ринолалії в різні вікові періоди.
10. Методи функціонального дослідження різних форм ринолалії.
12. Функціональна відкрита ринолалія. Причини, механізми, симптоматика.
13. Органічна відкрита ринолалія. Класифікація розщипин при ринолалії. Вплив розщипин піднебіння на взаємодію основних механізмів мовлення (дихання, голосоутворення, артикуляції). Що таке назалізація? Фактори, які впливають на ступінь назалізації.
14. Особливості звуковимови дітей з відкритою ринолалією.
15. Особливості звуковимови дітей, що мають закриту ринолалію.
16. Система корекційно-виховного впливу при ринолалії.
17. Доопераційна робота при ринолалії, завдання, зміст, методи.
18. Післяопераційна робота при ринолалії, завдання, зміст, методи.
29. Робота з розвитку мовленнєвого дихання, голосу, виразності мовлення при ринолалії.
20. Подолання фонетико-фонематичного недорозвинення при ринолалії.
22. Порівняльна характеристика ринолалії та ринофонії.
23. Обстеження дитини-ринолаліка. Характеристика мовлення дітей-ринолаліків.
24. Методика роботи над звуками при ринолалії.
25. Зміст логопедичної роботи, спрямованої на активізацію м'язів піднебіння та глотки.

Література:

1. Хрестоматия по логопедии./ Под ред.Л.С. Волковой и В.И. Селиверстова. – М. : Гуманит.изд. центр ВЛАДОС, 1997.-656с./
2. Ермакова И.И. Корекція речи при ринолалии у детей и подростков. – М. : Просвещение,1984.
3. Ипполитова А.Г. Открытая ринолалия. _ М. : Медицина, 1983.
4. Беккер К, Совак М. Логопедия. – М.: Просвещение, 1973.
5. Зеeman М. Расстройства речи в детском возрасте. М.: Просвещение 1970.
6. Логопедія. Підручник. За ред. М.К. Шеремет. - К.: Видавничий Дім "Слово", 2010. - 376 с

Методика логопедичної роботи з подолання вад мовлення у дітей з дизартрією

1. Етіологія та клініко-фізіологічні аспекти дизартрії.
2. Клініко - педагогічна характеристика дітей із дизартрією.
3. Психологічні аспекти дизартрії.
4. Класифікація дизартрії.
5. Характеристика форм дизартрії.(коркова, псевдобульбарна, бульбарна).
6. Характеристика форм дизартрії (екстрапірамідна, мозжочкова.).
7. Псевдобульбарна форма дизартрії та бульбарна.
8. Диференціація дизартрії від інших мовленнєвих порушень.
9. Система корекційно- виховної роботи при дизартрії.
10. Методика подолання провідних синдромів.
11. Обстеження дітей- дизартриків
12. Особливості організації корекційної роботи при дизартрії.
13. Методика подолання синдромів дизартрії.
14. Методика проведення масажу.
15. Характеристика порушень, що входять у симптомокомплекс ДЦП.
16. Структура дефекту при ДЦП. Характеристика фонетико-фонематичних порушень при ДЦП.
17. Основні форми дизартрій при ДЦП. Спільність рухових та мовленнєвих розладів при ДЦП.
18. Особливості лексико-граматичних порушень у дітей із ДЦП.
19. Характеристика зв'язного мовлення та розуміння мовленнєвого висловлювання у дітей з ДЦП. Специфіка логопедичної роботи при дизартрії у дітей з ДЦП.

Література:

1. Ипполитова М.В., Бабенкова Р.Д., Мاستюкова Е.М. Воспитание детей с церебральным параличом в семье. - М., 1980.
2. Логопедия: Учеб.пособие /Под ред.Л.С. Волковой. - 3-е изд. - М., 1998.
3. Мастюкова Е.М. Ребенок с отклонениями в развитии. - М., 1992.
4. Основы теории и практики логопедии /Под ред.Р.Е. Левиной. - М., 1968.
5. Филичева Т.Б., Чевелева Н.А. Логопедическая работа в специальном детском саду. - М., 1987.
6. Хватцев М.Е. Логопедия. - 2-е изд. - М., 1995.
7. Дедюхина Г.В., Могучая Л.Д., Янышина Т.А. Логопедический массаж и лечебная физкультура с детьми 3-5 лет, страдающих детским церебральным параличом. - М.: Гном и Д, 2001. - 38 с.
8. Поваляева М.А. Справочник логопеда. - Ростов-на Дону: Феникс, 2002. -305с.
9. Большая медицинская энциклопедия / Под ред. Б.В. Петровского. - М.: Просвещение, 1977.

Порівняльна характеристика вад темпо-ритмічної організації мовлення

1. Охарактеризувати прояви та причини тахілалії, комплексний характер впливу з її подолання.
2. Особливості полтерну та баттаризму.
3. Порушення всіх сторін мовленнєвої діяльності при полтерні та баттаризмі.
4. Немовленнєва симптоматика.
5. Етапи логопедичної роботи при тахілалії.
6. Етапи логопедичної роботи при брадилалії.
7. Виявлення та спрямованість корекційного впливу при брадилалії.
8. Виявлення та спрямованість корекційного впливу при тахілалії.
9. Порівняльна характеристика заїкування із тахілілією та брадилалією.

Література:

1. Хрестоматия по логопедии./ Под ред. Л.С. Волковой и В.И. Селиверстова. – М. : Гуманит.изд. центр ВЛАДОС, 1997.- 656 с.

2. Волкова Л.С. Логопедия.- М.,1998.
3. Филичева Т.Б.,Чевелева.Н.А.,Чиркина Г.В. Основы логопедии.- М.,1989.
4. Эльконин Д.Б. Развитие речи в дошкольном возрасте.- М.,1958.
8. Гаркуша Ю.Ф.Система коррекционных занятий воспитателя в детском саду для детей с нарушением речи. – М., 1992.
9. Ефименкова Л.Н. Формирование речи у дошкольников.- М.,1985.

Методи подолання заїкання. Історія вивчення заїкування

1. Заїкування, його форми, симптоматика.
2. Зміст психолого-педагогічної діагностики невротичної форми заїкування.
3. Психолого-педагогічна характеристика неврозоподібної форми заїкування.
4. Попередження заїкування у дітей.
5. Логопедичні технології формування плавного мовлення у дітей, що заїкуються.
6. Мовленнєве дихання, його особливості у тих хто заїкується. Прийоми формування мовленнєвого дихання.
7. Роль логоритміки в реабілітації тих хто заїкується.
8. Роль психотерапії в корекції заїкування.
9. Дидактичні основи логопедичних занять з дітьми із заїкуванням.
10. Основні напрямки комплексної психолого-педагогічної реабілітації дітей із заїкуванням.
11. Регуляція емоційного стану у дітей із заїкуванням.
12. Огляд методик логопедичних занять(Н.А. Власової та О.Ф. Рау, Н.А. Чевельової, С.А. Міронової, І.Г. Вигодської, Є.Л. Пеллінгер, Л.П. Успенської)

Література:

1. Логопедия /Под ред. Волковой - М., 89.
2. Филичева Т.Б., Чевелева Н.А., Чиркина Г.В. Основы логопедии. - М., Просвещение, 89.
3. Фомичева М.Ф. Воспитание у детей правильного произношения.
4. Чевелева Н.А. Исправление речи у заикающихся дошкольников. М., 65.
5. Белякова Л.И., Дьякова Е.А. Заикание: Учеб. пособие для студентов. - М., 1998.
6. Жукова Н.С., Мастюкова Е.М., Филичева Т.Б. Преодоление общего недоразвития речи у дошкольников. - 2-е изд., перераб. - М., 1990.
7. Зеэман М. Расстройства речи в детском возрасте. - М., 1962.
8. Мастюкова Е.М. Ребенок с отклонениями в развитии. - М., 1992.
9. Основы теории и практики логопедии /Под ред.Р.Е. Левиной. - М., 1968.
10. Селиверстов В.И. Психокоррекционные и дидактические основы логопедических занятий: Заикание у детей. - М., 1994.
11. Филичева Т.Б., Чевелева Н.А. Логопедическая работа в специальном детском саду. - М., 1987.
12. Хватцев М.Е. Логопедия. - 2-е изд. - М., 1995.

Корекційна робота при алалії, афазії. Навчання й виховання дітей із ЗНМ.

1. Психофізіологічні механізми порушень при алалії.
2. Причини, локалізація, механізм порушення моторної та сенсорної алалії.
3. Особливості звукового сприйняття при сенсорній алалії та порушеннях слуху.
4. Нейропсихологічні механізми та синдромний аналіз мовленнєвих порушень при різних формах афазії.
5. Форми афазії з центральним дефектом порушення експресивного мовлення: еферентна (кінетична) моторна афазія, аферентна моторна афазія, динамічна афазія.
6. Форми афазії з центральним дефектом порушення імпресивного мовлення: сенсорна – акустико-гностична афазія, акустико-мнестична афазія, семантична афазія; порушення номінативної функції мовлення при амнестичній афазії.
7. Нейропсихологічний аналіз мовленнєвих порушень при афазії.
8. Відновлення мовлення при афазії.
9. Теоретичне обґрунтування диференціації алалії та афазії.
10. Характеристика дітей із ЗНМ. Причини ЗНМ.
11. Рівні мовленнєвого розвитку. Їх характеристика.
12. Обстеження дітей із ЗНМ. Навчання дітей із ЗНМ дошкільного віку. Методика корекційно-педагогічної роботи з дітьми із ЗНМ. Попередження мовленнєвих порушень.

13. Організаційний етап корекційно-навчального процесу в групах для дітей із ЗНМ. Зміст, дидактичне та методичне забезпечення логопедичних занять.

14. Взаємодія спеціалістів в корекційно-навчальному процесі. Профілактична та просвітницька робота логопеда.

Література:

1. Бородич Н.В. Методика развития речи. - М. 1987.
2. Поваляева Л.С. Справочник логопеда. - М. 2000.
3. Поваляева Л.С. Коррекционная педагогика. - М. 2001.
4. Ефименкова Л.Н. Формирование речи у дошкольников М., 85.
5. Жукова Н.С., Мастюкова Е.М. Преодоление общего недоразвития речи у дошкольников.
6. Филичева Т.Б., Чевелева Н.А., Чиркина Г.В. Основы логопедии. - М., Просвещение, 89.
7. Фомичева М.Ф. Воспитание у детей правильного произношения.
8. Жукова Н.С., Мастюкова Е.М., Филичева Т.Б. Преодоление общего недоразвития речи у дошкольников. - 2-е изд., перераб. - М., 1990.
9. Ковшиков В.А. Экспрессивная алалия: Учеб.пособие. - Л., 1985.
10. Логопедия: Учеб.пособие /Под ред.Л.С. Волковой. - 3-е изд. - М., 1998.
11. Мастюкова Е.М. Ребенок с отклонениями в развитии. - М., 1992.
12. Основы теории и практики логопедии /Под ред.Р.Е. Левиной. - М., 1968.
13. Филичева Т.Б., Чевелева Н.А. Логопедическая работа в специальном детском саду. - М., 1987.
14. Хватцев М.Е. Логопедия. - 2-е изд. - М., 1995.

Формування навичок писемного мовлення у дітей з дисграфією, дислексією

1. Рівні організації процесу письма. Охарактеризувати сенсомоторний та психологічний і лінгвістичний рівні.
2. Психофізіологічна характеристика читання в нормі.
3. Міжпівкульна взаємодія та її значення у засвоєнні навичок писемного мовлення.
4. Симптоматика, механізми, класифікація дисграфії.
5. Формування навичок писемного мовлення при дисграфії.
6. Структура та механізми порушення при дислексії. Види дислексії.
7. Корекція дислексії у молодших школярів.
8. Формування функціонального базису навичок читання та письма.
9. Профілактика дисграфії, дислексії.

Література:

1. Ананьев Б.Г. Анализ трудностей в процессе овладения детьми чтением и письмом.. / Известия АПН РСФСР.- 1950.
2. Егоров Т.Г. Психология овладения навыком чтения. – М.: 1958.
3. Лалаева О.И. Нарушение процесса овладения чтением у детей.- М.: 1983.
4. Лурия А.Р. Очерки психологии письма. - М : 1950.
5. Садовникова И.Н. Нарушение письменной речи у младших школьников. – М.: 1983.
6. Собонович Е.Ф., Гопиченко Е. М. Фонетические ошибки в письме умственно отсталых школьников младших классов / Нарушение речи и голоса у детей и взрослых./ - М.: 1979.
7. Спирова Л. Ф. Недостатки чтения и пути их преодоления /Недостатки речи у учащихся начальных классов массовой школы./ - М.: 1965.
8. Токарева О.А. Расстройства чтения и письма (дислексия и дисграфия) / Расстройства речи у детей и подростков. Под ред. С.С. Ляпидевского.- М.: 1969./

Список джерел для підготовки до вступного фахового екзамену

1. Хрестоматия по логопедии: В 2 тт. / Под ред. Л.С. Волковой, В.И. Селиверстова. – Т. I. – М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1997. – 560 с.
2. Хрестоматия по логопедии: В 2 тт. / Под ред. Л.С. Волковой, В.И. Селиверстова. – Т. II. – М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1997. – 656с.
3. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник / За ред. М.К. Шеремет, І.В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2006. – 356 с.
4. Дефектологія: Науково-методичний журнал. — К.: Педагогічна преса, 1995-2006.
5. Дефектолог: Інформаційно-методичний журнал. — К.: Видавничий дім “Шкільний світ”, 2006.

Список рекомендованої літератури

1. *Акимов М.К., Козлова Т.В.* Психологическая коррекция умственного развития школьников.: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – 2-е изд., стер. – М.: Изд. центр “Академия”, 2002. – 340 с.
2. *Бондар В.* Основні напрямки та перспективи розвитку дефектологічної науки в Україні // Дефектологія. – 1999. – №3. – С. 2-6.
3. *Выготский Л.С.* Основы дефектологии. – СПб. Изд. “Лань”, 2003. – 156 с.
4. *Гегелия Н.А.* Исправление недостатков произношения у школьников и взрослых: Пособие для логопеда. – М.: Гуманит. издательский центр “ВЛАДОС”, 1999. – 264 с.
5. *Ефименкова Л.Н.* Формирование речи у дошкольников. — М.: Просвещение, 1985. – 268 с.
6. *Жукова Н.С., Мاستюкова Е.М., Филичева Т.Б.* Преодоление задержки речевого развития у дошкольников. — Екатеринбург, Учпедгиз, 1998. – 220 с.
7. *Забрамная С.Д.* Отбор умственно отсталых детей в спец. учреждения. — М.: Просвещение, 1989. – 270 с.
8. *Ілляшенко Т.Д.* Чому їм важко вчитись?: Методичний посібник, присвячений питанням психолого-педагогічної допомоги молодшим школярам із труднощами у навчанні. – К.: Видавництво “Початкова школа”, 2003. – 190 с.
9. *Ілляшенко Т.Д., Обухівська А.Г., Романенко О.В., Скрипка Н.С.* Корекція психосоціального розвитку дітей з церебральним паралічем у реабілітаційному центрі: Навчально-методичний посібник. – К.: Ранок, 2003. – 190 с.
10. *Инишкова О.Б.* Альбом для логопеда. — М.: Просвещение, 1998. – 130 с.
11. *Катаева А.А., Стребелева Е.А.* Дидактические игры и упражнения в обучении умственно отсталых дошкольников. — М., 1993.
12. *Кащенко В.П.* Педагогическая коррекция: Исправление недостатков характера у детей и подростков: Пособие для студ. сред. и высш. пед. заведений. – М.: Издательский центр “Академия”, 2000. – 296 с.
13. *Коррекционная педагогика* / Под ред. Б.П. Пузанова. — М.: Просвещение, 1999. – 262 с.
14. *Лалаева Р.И.* Логопедическая работа в коррекционных классах. — М.: Просвещение, 1998. – 348 с.
15. *Лалаева Р.И.* Нарушения чтения и пути их коррекции у младших школьников. — СПб., 1998. – 269 с.
16. *Лалаева Р.И., Серебрякова Н.В.* Коррекция общего недоразвития речи у дошкольников. — СПб., 1999. – 120 с.
17. *Лапишин В.А., Пузанов Б.П.* Основы дефектологии. — М.: Учпедгиз, 1993. – 148 с.
18. *Логопедия* / Под ред. Л.С. Волковой и С.Н. Шаховской. — М.: Просвещение, 1998. – 360 с.
19. *Логопедия: методические традиции и новаторство* / Под ред. С.Н. Шаховской, Т.В. Волосовец. — М.: Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО “МОДЭК”, 2003. – 420 с.
20. *Логопедія. Підручник.* За ред. М.К.Шеремет. - К.: Видавничий Дім "Слово", 2010. - 376 с: іл.
21. *Манько Н.В.* Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку: Науково-методичний посібник. – К.: КНТ, 2008 – 256 с.
22. *Миронова С.А.* Логопедическая работа в дошкольных учреждениях и в группах для детей с нарушениями речи. — М.: Просвещение, 1993. – 198 с.
23. *Малярчук А.Я.*Обстеження мовлення дітей: дидактичний матеріал. - К.: Література ЛТД, 2003. –104 с.
24. *Миссуловин Л.Я.* Патоморфоз заикания. Изменение картины возникновения и течения заикания, особенности коррекционной работы: Учеб. пособие. – СПб.: Изд. “Союз”, 2002. – 166 с.
25. *Нищева Н.В.* Будем говорить правильно: Дидактический материал для коррекции нарушений звукопроизношения. – СПб: ДЕТСТВО-ПРЕСС, 2002. – 420 с.
26. *Парамонова Л.Г.* Как воспитать гения? Логопедия для всех. – М.: ООО “Издательство АСТ”, 2002. – 98 с.
27. *Петрова В.Г., Белякова И.В.* Кто они, дети с отклонениями в развитии? — М.: Просвещение, 1998. – 88 с.
28. *Подкорытов В.С.* Станет ли больной ребенок на Украине правилом, а здоровый исключением? // Практична психологія та соціальна робота. – 1998. – №6-7. – С. 66-69.

29. *Пожиленко Е.А.* Волшебный мир звуков: Пособие для логопедов. — М.: Просвещение, 1999. — 148 с.
30. *Понятийно-терминологический словарь* логопеда / Под ред. В.И. Селиверстова. — М.: Учпедгиз, 1997. — 160 с.
31. *Практикум по детской логопедии* / Под ред. В.И. Селиверстова. — М.: Учпедгиз, 1995. — 220 с.
32. *Психолого-медико-педагогическая консультация: Методические рекомендации* / Науч. ред. Л.М. Шипицына. — 2-е изд., доп. — СПб.: “ДЕТСТВО-ПРЕСС”, 2002. — 129 с.
33. *Садовникова И.Н.* Нарушения письменной речи в их преодолении у младших школьников. — М.: Просвещение, 1997. — 129 с.
34. *Седых Н.А.* Воспитание правильной речи у детей: Практическая логопедия. — Днепропетровск: Издательство “Сталкер”, 2003. — 200 с.
35. *Серьогін Ю.* Теоретичні та експериментальні дослідження впливу емоційних детермінантів на процеси формування тарозвитку мовної функції в людини // ж. “Дефектологія”, 2000 — № 1. — С.5 - 13.
36. *Селиверстов В.И.* Заикание у детей: Психокоррекционные и дидактические основы логопедических занятий. — М.: Просвещение, 1994. — 140 с.
37. *Селиверстов В.И.* и др. Речевые игры с детьми. — М.: Просвещение, 1994. — 161 с.
38. *Степанова О.А.* и др. Методика игры с коррекционно-развивающими технологиями: Учебн. пособие для студ. сред. пед. учеб. завед. / Под ред. Г.Ф. Кумариной. — М.: Просвещение, 2003. — 98 с.
39. *Соботович О.* Концепція стандарту спеціальної освіти дітей дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку // ж. “Дефектологія”, 2001 — № 1. — С. 2-7.
40. *Успенская Л.П., Успенский М.Б.* Учитесь правильно говорить: В 2 ч. — М.: Учпедгиз, 1995. — 86 с.
41. *Филичева Т.Б., Чевелева Н.А., Чиркина Г.В.* Нарушение речи у детей. — М.: Просвещение, 1993. — 191 с.
42. *Филичева Т.Б., Чиркина Г.В.* Коррекционное обучение и воспитание детей 5-летнего возраста с общим недоразвитием речи. — М.: Просвещение, 1993. — 220 с.
43. *Филичева Т.Б., Чиркина Г.В.* Подготовка к школе детей с общим недоразвитием речи в условиях специального детского сада. — М.: Просвещение, 1991. — 320 с.
44. *Фомичёва М.Ф.* Воспитание у детей правильного произношения. — М.: Учпедгиз, 1997. — 168 с.
45. *Хватцев М.Е.* Логопедическая работа с дошкольниками. — СПб., 1996. — 123 с.
46. *Хрестоматия по логопедии: В 2 т.* / Под ред. Л.С. Волковой и В.И. Селиверстова. — М.: Учпедгиз, 1997. — 197 с.
47. *Худенко Е.Д.* Практическое пособие по развитию речи: В 2 ч. — М.: Просвещение, 1994. — 140 с.
48. *Худенко Е.Д., Шаховская С.Н.* Как научить ребенка думать и говорить. — М.: Просвещение, 1993. — 160 с.
49. *Штрасмайер В.* Обучение и развитие ребенка раннего возраста.: Учеб. пособие для студ. высш. и сред. пед. учеб. заведений.: Пер. с нем. А.А. Михлина, Н.М. Назаровой. — М.: Изд. центр “Академия”, 2002. — 320 с.
50. *Ястребова А.В., Бессонова Т.П.* Инструктивно-методическое письмо о работе учителя-логопеда логопедического пункта при общеобразовательных учреждениях. — М.: Учпедгиз, 1996. — 140 с.
51. *Ястребова А.В., Бессонова Т.П.* Учителю о детях с недостатками речи.— М.: Просвещение, 1997. — 138 с.